

Udvalgsforslag

om at styrke substitutionsprincippet i EU's kemikalie-lovgivning, REACH

(Fremlagt af Medborger- og Forbrugerudvalget, Miljø- og Naturresurseudvalget og Næringsudvalget i Nordisk Råd)

1. Udvalgenes forslag

Medborger- og Forbrugerudvalget, Miljø- og Naturresurseudvalget og Næringsudvalget foreslår, at

Nordisk Råd rekommanderer Danmarks, Finlands og Sveriges regeringer og Nordisk Ministerråd

at landene hver for sig og sammen arbejder for en styrkelse af substitutionsprincippet som vedtaget af EU-Parlamentet med henblik på en snarlig vedtagelse af REACH som et led i målsætningen om at fremme miljø, sundhed og forbrugerindsyn i forbindelse med kemikalieanvendelse

2. Baggrund

Nordisk Råd rekommanderede i maj 2005 de nordiske landes regeringer og Nordisk Ministerråd at arbejde for en styrkelse og vedtagelse af EU's kemikalielovgivning, REACH. Der henvises til fremstilling 9/2005 og den bagved liggende betænkning fra Medborger- og Forbrugerudvalget, Miljø- og Naturresurseudvalget samt Næringsudvalget.

De tre udvalg anbefaler på baggrund af ministerrådets meddelelse herom, at man betragter fremstilling 9/2005 som færdigbehandlet for rådets vedkommende.

3. REACH er endnu ikke færdigbehandlet i EU

Den 17. november 2005 blev der foretaget afstemning i EU-Parlamentet. Et vigtigt spørgsmål var, at Parlamentet fastholdt princippet om substitution; dvs. at de mest sundhedsfarlige stoffer ikke kan godkendes, såfremt der findes et uskadeligt eller mindre skadeligt alternativ. Desuden blev forsigtighedsprincippet (*duty of care*) genindført. Det vil sige, at det er virksomhederne, der bærer ansvaret for at håndtere kemiske stoffer på en forsvarlig måde. Parlamentet besluttede på den anden side at svække kravene til, at industrien skal levere oplysninger om alle stoffer, for at kunne opnå godkendelse. Det vil sige, at princippet "*no data – no market*" blev svækket – navnlig for stoffer, der produceres i mængder på under 10 tons per år.

På et ekstraordinært møde i EU-Ministerrådet i december 2005 nåede rådet til politisk enighed om REACH på baggrund af et kompromisforslag fra det daværende britiske formandskab. Den største ændring i forhold til EU-Parlamentets vedtagelse blev, at substitutionsprincippet blev svækket, så det kun gælder de allerfarligste stoffer (det vil sige stoffer, der ikke nedbrydes i naturen og kemikalier, som ophobes i kroppen). Øvrige giftige stoffer kan godkendes, selv om der findes ikke-farlige alternativer.

Herefter skal sagen behandles i EU-Parlamentet på ny.

4. Udvalgenes synspunkter

Udvalgene anerkender, at det er et betydeligt fremskridt, at de ikke-nedbrydelige stoffer og de stoffer, der ophobes i kroppen i fremtiden skal udskiftes med mindre farlige alternativer.

Men udvalgene må påpege, at det – ud fra en forbrugerpolitisk og miljøpolitisk vurdering – ikke synes rimeligt at begrænse substitutionsforpligtelsen til disse stoffer som principbesluttet af EU-Ministerrådet. Der er ingen miljøfaglige eller sundhedsmæssige begrundelser for ikke at lade substitutionspligten omfatte *alle* farlige stoffer under godkendelsesordningen.

Norden har en historisk og mangeårig tradition og kultur for en stærk miljøprofil i det internationale samarbejde. Udvalgene ser gerne denne rolle videreført og styrket fremover; blandt andet i forbindelse med den fortsatte EU-behandling af REACH. Udvalgene er bekendt med, at Finland er udpeget til at huse et kommende EU-agentur på kemikalieområdet, og at det må antages, at Finland skal varetage EU-formandskabet i afgørende og kritiske faser af det videre arbejde frem mod en beslutning om EU's kemikalielovgivning.

Det nordiske regeringssamarbejde kunne i REACH-sagen indebære, at de nordiske regeringer når til enighed om en holdning og strategi, og at de involverede ministre fra de tre medlemslande i fællesskab og hver for sig arbejder for at samle opbakning for et styrket substitutionsprincip blandt øvrige landes regeringsrepræsentanter.

Det er således de tre udvalgs indstilling, at de tre nordiske EU-medlemslande bør arbejde intensivt for en gennemførelse af REACH, der inddrager de ovenfor nævnte synspunkter.

5. Konklusion

Målsætningen med rekommandationen er at opfordre til, at de nordiske EU-landes ministre sammen arbejder for at substitutionsprincippet bliver styrket i den endelige udformning af REACH med henblik på at opnå en stringent og stærk kemikalielovgivning i EU, der tager udgangspunkt i sundhed og miljø.

På denne baggrund foreslår Medborger- og Forbrugerudvalget, Miljø- og Naturresurseudvalget og Næringsudvalget, at

Nordisk Råd rekommanderer Danmarks, Finlands og Sveriges regeringer og Nordisk Ministerråd

at landene hver for sig og sammen arbejder for en styrkelse af substitutionsprincippet som vedtaget af EU-Parlamentet med henblik på en snarlig vedtagelse af REACH som et led i målsætningen om at fremme miljø, sundhed og forbrugerindsyn i forbindelse med kemikalieanvendelse

Stockholm, den 26. april 2006

Bendiks H. Arnesen (A)

Hans Frode Asmyhr (FrP)

Ásta R. Jóhannesdóttir (A)

Lennart Axelsson (s)

Sinikka Bohlin (s)

Erling Bonnesen (V)

Marianne Carlström (s)

Drífa Hjartardóttir (Sj), formand Næring

Rajja-Liisa Eklöv (Lib)

Sigrun Eng (A)

Joan Erlandsen (V)

Reynoldh Furustrand (s)

Rolf Gunnarsson (m)

May Elisabeth Hansen (SV)

Agne Hansson (c)

Hanna-Leena Hemming (samI), viceordf. Miljø

Kári P. Højgaard (Sjfl.)

Lene Jensen (S)

Per Kaalund (S), næstformand Medborger

Kjartan Ólafsson (Sj.)

Ivar Kristiansen (H)

Asmund Kristoffersen (A), leder Miljø

Anne Margrethe Larsen (V)

Elina Linna (v)

Pehr Löf (dv), ordförande Medborger

Allan Niebuhr (KF)

Thore A. Nistad (FrP)

Johan Lund Olsen (IA)

Runar Patriksson (fp)

Marion Pedersen (V)

Lyly Rajala (samI)

Aulis Ranta-Muotio (cent)

Inger René (m)

Reidar Sandal (A)

Steingrímur J. Sigfússon (VG), næstf. Næring

Gunilla Tjernberg (kd)

Kristen Touborg (SF)